

GRAHAM SHEARER: PREȚUL UNEI URGENȚE PERMANENTE

Autor: Redacția Syntopic | 20 mai 2022

Un articol de Graham Shearer pentru First Things

Articol original: The Price of a Permanent Emergency

Acest articol a fost publicat inițial în data de 16 februarie 2022.

Articol tradus de Alexandru Petrișor, student al Facultății de Filosofie a Universității din București, pentru stagiul de practică, organizat în parteneriat cu redacția Syntopic

Guvernele de pe întreg globul au luat măsuri extreme în ultimii doi ani pentru a combate COVID-19. Rațiunea suficientă este mereu aceeași: aceasta este o urgență. Dar oare înțeleg guvernele implicațiile acestei afirmații? O stare perpetuă de criză nu poate constitui baza ordinii civile. Politicienii care continuă să apeleze la această justificare ar putea afla curând că au dezlănțuit forțe aflate în afara controlului lor.

Este greu să trăiești într-o stare de urgență pentru doi ani sau mai mult, mai ales când aceasta afectează totul, de la aerul din fața ta până la capacitatea de a călători. De-a lungul pandemiei, mulți au amintit aforismul lui Milton Friedman: „nu există nimic atât de permanent ca un program guvernamental temporar”. Ei avertizau că „circumstanțele excepționale” care justifică măsurile de urgență ar putea rămâne cu noi în continuare. Din păcate, acest avertisment a devenit realitatea noastră. Guvernele care s-au grăbit să impună restricții au fost reticente în a le anula, și este posibil ca multe măsuri să nu mai fie revocate deloc. Liderii au învățat că pot impune purtarea obligatorie a măștilor, că pot restrânge accesul cetățenilor în afara caselor lor și că pot limita viața publică în așa fel încât aceasta să devină un privilegiu acordat doar celor care au urmat o anumită procedură medicală. Odată ce liderii prind gustul unor astfel de puteri, vor fi tentați să se agațe de ele.

Chiar și acolo unde unele restricții sunt relaxate, guvernele nu renunță la *dreptul* de a impune astfel de restricții. Luna aceasta, Scoția urmează să reînnoiască „the Coronavirus Act”, care a acordat guvernului scoțian putere decizională de urgență la începutul pandemiei. Dacă are loc acest lucru, până la expirarea puterilor excepționale, guvernul va fi avut putere în situații de urgență timp de doi ani și jumătate. Nu contează că în 2020 rata mortalității de orice cauză, ajustată în funcție de vârstă, a fost mai mică în Scoția decât în 2009. În Scoția, ca și în multe alte țări, pașapoartele pentru vaccinuri, mandatele de măști, închiderea școlilor și carantinele par să fi devenit parte din repertoriul de guvernare al magistraților — gata să fie implementat din nou în momentul în care se ivește ocazia.

Într-un interviu pentru *Le Monde* din martie 2020, filozoful politic italian Giorgio Agamben a spus: „Epidemia a făcut clar faptul că starea de excepție cu care guvernele noastre ne-au obișnuit de ceva timp a devenit condiția normală. . . . O societate care există într-o stare perenă de urgență nu poate fi liberă.” Agamben a scris anterior despre conceptul de „stare de excepție” cu referire la „războiul împotriva terorii” și despre modul în care amenințarea terorismului a fost folosită pentru a justifica suspendarea libertăților civile pentru un anumit grup de oameni. Pentru Agamben, noul coronavirus a fost pur și simplu o nouă ocazie pentru o abordare similară. Liderii au folosit amenințarea morții și a catastrofei iminente pentru a da guvernului puteri extraordinare cu scopul de a învinge inamicul.

La aproape doi ani după ce Agamben a vorbit cu *Le Monde*, rămânem în această stare de excepție. Este ușor să fii pesimist cu privire la viitor. Cu toate acestea, în prefața cărții *Unde suntem acum?* (2021), o colecție de reflecții pandemice, Agamben înfățișează o atitudine diferită.

„Ceea ce constituie puterea transformării curente este, de asemenea, . . . slăbiciunea sa. . . De zeci de ani, puterile instituționale au suferit o pierdere treptată a legitimității. Aceste puteri au putut atenua această pierdere doar prin evocarea constantă a stărilor de urgență. . . Pentru cât timp . . . se poate prelungi starea de excepție prezentă?”

Întrebarea lui Agamben este pertinentă. O stare de urgență este instabilă prin definiție.

Actualele proteste împotriva mandatelor de vaccinare din Canada dezvăluie faptul că autoritatea și legitimitatea guvernamentale sunt mai fragile decât presupunem în mod obișnuit. Căci, în situații de urgență, nu numai guvernele răspund. Canadienii care protestează împotriva restricțiilor de vaccinare fac, de asemenea, apel la circumstanțe extraordinare pentru a-și justifica acțiunile. După ce premierul canadian Justin Trudeau s-a plâns că protestatarii „încearcă să blocheze economia, democrația și viața de zi cu zi a concetățenilor noștri”, Babylon Bee a publicat un titlu potrivit: „Trudeau cere

protestatarilor să nu mai blocheze funcționarea orașului ca *el* să poată bloca funcționarea orașului”. Guvernele care susțin că circumstanțele necesită măsuri extraordinare pot constata că și cetățenii lor iau măsuri extraordinare.

Guvernele nu pot avea și una, și alta: vremurile nonexcepționale vin la pachet cu constrângeri constituționale nonexcepționale asupra acțiunii guvernamentale și obligații nonexcepționale față de care cei guvernați trebuie să se supună și să se conformeze. Dacă guvernele fac apel la o stare permanentă de excepție pentru a le eluda pe cele dintâi, se va constata că tot mai mulți oameni consideră că le pot încălca pe cele din urmă.

De aceea, de dragul ordinii și al legitimității constituționale, pretențiile guvernamentale pentru puteri extraordinare trebuie să înceteze. Acum că cea mai mortală fază a pandemiei a trecut, adevărata urgență, în acest moment, este apelul permanent la urgență. Necesitatea urgentă este ca guvernele să renunțe la starea de excepție și să revină la căile lente și constante ale guvernării. Buna jurisprudență și buna guvernarea depind de revenirea la vremurile precedente. În circumstanțele actuale, prea multe guverne plătesc ipoteca pentru puterilor lor extraordinare cu capitalul legitimității lor. Dacă persistă mult mai mult, am putea să începem să constatăm că ambele au fost cheltuite.

Acest articol a fost tradus cu acordul publicației *First Things*.

Imagine: Unsplash